

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Lex Talionis XII. Tabvlarvm Cardinali Baronio Ab Isaaco Casavbono Dicta

Rosweyde, Heribert

Antverpiae, 1614

Tabvla Prima. A Christo & per Christum salus omnis: nefanda hîc hæreticorum blasphemia, quam dissimulat Casaubonus. Scorpîj instar primo aspectu blanditur Baronio Casaubonus, vt occultiùs feriat; sed ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10692

1

L E X
T A L I O N I S

XII. TABVLARVM
CARDINALI BARONIO

A B
ISAACO CASAVBONO
D I C T A.

T A B V L A I.

*A Christo & per Christum salus omnis:
nefanda hic hereticorum blasphemia, quam
dissimulat Casaubonus. Scorpij instar primo
aspectu blanditur Baronio Casaubonus, ut
occultius feriat; sed innoxius omnis ictus:
suo ipse puri immoritur scorpius. In Jobium
& Euthymium iniurius Casaubonus.*

CASAVBONVS. Verissimum *Exerc. I.*
est, quod initio Apparatus sui *cap. I.*
scribit illustrissimus Cardina-
lis Cæsar Baronius, ex omni-
bus mortalibus, qui inde ab
exordio mundi fuerunt, neminem æternam
A. salu-

salutem esse consecutum, nisi à CHRISTO, & per CHRISTVM: posseque non immeritò eâ ratione Christianos dici illos omnes, qui etiam ante Christi aduentum & ἐνοσάρκωσιν, vel in populo Dei, vel apud Gentes facti sunt salutis participes.

ROSVEYDVS. Ergo à VERITATE, ergo à CHRISTO ipso Annales suos auspiciatur Cæsar Baronius, vel teipso teste. Sanè quot ille Tomos, vt iam in præfatione dixi, in Ecclesiam Dei intulit, tot ille lapidibus, omni Termino immobilioribus, Ecclesiæ latifundia circumscripsit. Sed vt verè olim Aristophanes:

Aristoph.
Ἰσομοφ.

Τὴν πατριμίαν δ' ἐπαινώ
Τὴν παλαιάν' ὑπὸ λίθῳ γδ
Παντί περὶ γῆ, μὴ δ' ἀκὴ ρήτωρ, ἀθρεῖν.
*Sermo mi' vetus probatur:
Nam docet lapide sub omni,
Mordeat ne Rhetor, obseruare.*

Gregor.
Homil. 9.
in Ezech.

Gregorius: *Scorpiones sunt, qui blandi & innoxii in facie videntur, sed post dorsum portant, unde venenum fundant. Qui enim in occulto.*

culto feriunt, mortem latenter trahunt. Verissima igitur Baronij vel hoste adstipulante sententia, quòd à CHRISTO, & per CHRISTVM salus omnis.

CASAVBONVS. Huius veritatis demonstratio è Sacris litteris adeò facilis est & certa, vt paucos hodie putem esse Christianos, qui eâ super re dubitent. Nam quòd Magnus Erasmus, Ludouicus Viues vir doctissimus, & nonnemo etiam è Protestantibus, cum primis verò atque omnium animosissime Andradius Lusitanus, aliter aliquando pronuntiarunt, & persuadere aliis sunt conati; explosa est dudum ea sententia, & à doctissimis vtriusque partis Theologis, veris & solidis argumentis confutata.

ROSVEYDVS. Quòd Erasmus Magnum asseris, næ ille maior fuisset, si minor esse voluisset, vt de eo verè edixit olim Iul. Scaliger. Fuerit sanè magnus, dum sepultas excitat Græcas litteras, dum fugituum iam humanitatis studium velut fugientem seruum nouus Stator sistit, & è fugâ retrahit, dum rubiginem, quam multorum sæculorum vitio auctores plerique profani contraxerant, pro virili conatus est detergere. At verò vbi ille scholia sua in Sacras litteras, in Auctores sacros inferre voluit, sepè pro scholiis scorias intulit. Erasmus se-

Iul. Scaliger.
l. 7. Poëti-
ces.

cutus est Ludouicus Viues, Scaurus Varum. Superbissimum est fanè criticū supercilium, quod non litteris Sacris auctoritatem, non Patribus nouit venerationem commodare. Et licet tu nunc, Casaubone, è portu soluens, eum littoralem scopulum vites, in quem vterque litterator impegit; vbi tamen altiùs in hoc mare Ecclesiasticum inueheris, in tot latentia inusitatarum opinionum breuia, in tot eminentes ambitionis scopulos, in tot elatrantes vanitatis Scyllas, in tot voraginosas falsitatis Charybdes incurris, vt nullus naufragus plura vota Neptuno (nam Sanctis dicanda abnuitis) quàm tute tot infamis naufragiis, vniquam debuerit.

Sed quis ille *nonnemo*? quis? Hic verò luculenta sese offerebat occasio, excandescentiam tuam, quâ efflictim flagras, exerendi, si tanta te Sacramentariorum quorundam vanas opiniones, quanta Catholicorum veras sententias exagitandi prurigo incessisset. Verum hoc *nonneminis* velo obtegis blasphemam Sacramentariorum cateruam, Zvvinglium, Lauatherum, Hardenbergium, Danielelem Tossanum, Tammerum, Rodolphum Gualterum, alios; qui falsos Ethnicorum deos, qui sacrilegos pontifices, qui impios crudelesque duces, sine fide, sine Christo cælo intulerunt. Non te apud Zvvinglium

glium legisse memineras, hæc eius ad Franciscum Primum Galliarum Regem Christianissimum verba? *In vitâ eternâ visurus es Herculem, Theseum, Numam, Camillum, Catores, Scipiones.* vt festiuè olim Vitus V Vinshemius in suis V Vittembergæ prælectionibus discipulos suos monuerit: *Optimi studiosi, caueie vobis à celo Z winglianorum, quia in eo collocant Herculem cum clauâ suâ. Valdè enim mihi metuerem à clauâ Herculis.* Quam blasphemam Sacramentariorum assertionem Franciscus Feuardentius, è D. Francisci familiâ egregius in agone Theomachorum pugil, iam pridem profligauit.

Zvvinglius
in confell.
fidei suæ.

Apud
Schluffelb.
lib. 3. de
Theolog.
Caluin.
art. 7.

Feuardët.
Theomac.
Caluin.
lib. 14. c. 6.

Atque hæc quidem partim Critici, præposterâ erga Philosophos, Poëtas, & Oratores pietate; ne eorum videlicet in cælo carent consortio, quorum scriptis hîc in terrâ fuerant delectati: partim hæretici, omnia audentes, veritatem interpolantes, Scripturas adulterantes, arrogato sibi Dei iudicio sensere. Nam Erasmus quidem nominatim inter cælites locum non tam optat quàm aptat Socrati, Virgilio, Horatio, Ciceroni. Ludouicus verò Viues, iis etiam gentibus, qui nunc in remotissimis Oceani terris sine Christo viuunt, salutem impertit, quòd iis sua conscientia lex sit, modò Deum, modò proximum diligant. Quem errorem accu-

Erasmus
coll. Cõu.
Religios.
& ep. de-
dic. in qq.
Tusc. Cic.

Vives in
l. 18. c. 47.
August. de
Civit. Dei.

rata Theologorum Louaniensium censura, in eius ad libros D. Augustini de Ciuitate Dei commentariis meritò expunxit. Quàm parua verò hæreticorum hac in re prodigiosa & sacrilega fingentium habenda sit ratio, iam dixi.

Dieghus
Payua An-
dradius
lib. 3. Or-
thod. ex-
plic.

Quod verò de Andradio Lusitano additur, viro longè doctissimo, qui ad Concilium Tridentinum & profundissimi Theologi mentem, & linguam eloquentissimi Oratoris attulit, id verò satis mirari non potui. Sed dum libros Orthodoxarum explicationum lustro, qui Dieghi Payua Andradij nomine olim prodiere (nullum tu quidem librum eius citas) omnino contrarium reperio. Ita enim ille libro III. ad VI. axioma Coloniensium à Kemnitio reprehensum, cum splendidissima tria veteris Ecclesiæ lumina, Iustinum scilicet Martyrem clarissimum, Clementem Alexandrinum, & Epiphanium, quòd Christiani etiam in lege naturæ & inter Gentiles fuerint asserentes, defendit & interpretatur: *Fuisse quidem CHRISTI cognitionem omnibus antè seculis ad salutem necessariam, quamuis obscuram & inuolutam, fateor.* Et tamen audes Andradium, Theologum Catholicum, Philologis litteras humaniores rimantibus, hæreticis errores ructantibus accensere, quasi paria

paria cum iis senserit, quasi quemquam sine Christo salutem velit consecutum?

CASAVBONVS. Sed quòd addit Baronius, apud veteres quoque Patres omnes semper hoc fuisse in confesso: id verò si accipiatur simpliciter & sine exceptione, an satis certum sit, equidem vehementer addubito.

ROSVEYDVS. Viden' vt caudam sensim trahere, velut adhuc blandiens; vt aculeum occultare, quò certius feriat; vt venenum quasi timidus insorbere, quò letalius perimat, incipiat scorpius? Dixerat Baronius, & verissime dixerat, quòd *in confesso sit*

apud omnes Patres, quotquot unquam fuerunt ab exordio mundi, non nisi à CHRISTO, Baron. Ap-
par. II. I.

& per CHRISTVM salutem consecutos. Nam quæ Casaubonus in speciem contraria ex Chrysostomo, Iustino, Clemente adfert, iam antè fuere à Catholicis scriptoribus animaduersa & explicata. Vnus Sixtus Senensis, quem meritissimò subinde laudat, & cuius hic arculas compilauit, abundè satisfecit lib. VI. Bibliothecæ sanctæ Annot. LI.

A quo videri etiam potest Casaubonus in Scholasticorum adyta introductus, cum de fide *explicitâ & implicitâ* obiter meminit.

Quis enim non miretur Casaubonum, qui numquam veræ Theologiæ scholam ne à limine quidem salutauit, qui numquam ad

portam suspiravit, qui non mysta, non ini-
tiatus umquam fuit; tam derepentè epo-
ptam, arcanorum inspectorem factum? Sed
portat ille videlicet, ut olim asinus in Eleu-
finiis, mysteria, quæ illi Sixtus Senensis, quæ
illi Doctor aliquis Scholasticus imposuit; ut
verè dicere cum Aristophanico illo possit:

Aristoph.
in Ran.

Νὴ τὸν Δι' ἐγὼ γ' ὄνος ἄγων μυστήρια.

Ita per Iouem sum asinus vehens mysteria.

Illud verò mirari non mediocriter subit,
quòd Baronij assertionem dum labefactare
conatur, ea Patrum loca adducit, quæ vel
ipse collatis aliis eorundem Patrum locis
interpretatur, vel benignam iis mentem tri-
buit, ut nullus non caput hoc primum Exer-
citationum legens, nodum eum in scirpo
quæsisse sit affirmaturus. Certè ut scorpius
seipsum caudâ suâ flagellans, puri suo im-
moritur.

CASAVBONVS. Cùm Iobius, scriptor
antiquus & eruditus, causam affert, cur hu-
manam naturam Filius assumpserit, nõ Pa-
ter, aut Spiritus sanctus: quia Filius sit ὁ ΛΟ-
ΓΟΣ, quem homo cùm amisisset, ait, neces-
sarium fuit ad sanandam ΑΛΟΓΙΑΝ τὸν
ΛΟΓΟΝ in terras venire; parum abest,
quin ludere illum potius in re grauissimâ
existimem, quàm serium Theologum agere.

ROSVEYDVS. Hic verò non iam in
Baro-

Baronium caudam vibrat, spiculum hama-
tile stringit, venenum stillat scorpium: sed
Patrum venerandam inuadit canitiem, co-
rum insidiatur calcaneo; eos docens, à qui-
bus discere; eos lædens, quos laudare debue-
rat. Quid enim Iobius, elegans apud Pho-
tium scriptor, de arcanâ illâ Christi œcono-
miâ prodidit, quod non antè & post alij Pa-
tres, quod non ipsa Theologorum schola,
quod non scholæ illius decus D. Thomas,
quod non omnes docti vel prodidère, vel
approbauère. Audiamus peraccommodam
Iobij rationem de Verbi œkonomiâ; cur Fi-
lius, non verò Pater, non Spiritus sanctus, ad
asserendum in libertatem pristinam huma-
num genus, carne sese induerit. Ο'τι ἐπειδὴ

ΛΟΓΟΣ ὁ Υἱὸς, ὁ δὲ ἄνθρωπος ΛΟΓΩΙ καὶ Iobius l. i.
εἰκόνι Θεῶν μιθεῖς, τέτων τε διαπέπτωκε, καὶ πα- Oecon.
ρασωεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, καὶ ὡμοιώ- apud Pho-
θη αὐτοῖς· διὰ τὸ ὁ ΛΟΓΟΣ τοῖς εἰς Α Λ Ο- tium cod.
ΓΙΑΝ πεσοῦσιν ἐπέδημισεν· τό, τε ὀλιώθημα ἡ- 222.
μῶν ἐξιώθη, καὶ πρὸς τὸ ἀρχαῖον ἀνέλκων
ἀξίωμα. ὁ ΛΟΓΟΣ γὰρ, φησι, σαρξ ἐχύετο,
τέτεσι, ἢ εἰς Α Λ Ο Γ Ι Α Ν καὶ ἀπεσῶσαν φύσιν
ἡμῶν, καὶ μηδ' ἐν πρὸς τὸ νοερόν, ὅλλω δ' ἐπρὸς τὸ
σαρκικὸν ἀπονούσασιν, ἀνελάβετο, ἔσκιώσεν
ἐν ἡμῖν. Quando Filius RATIO est, ἔ homo RA-
T I O N E atque imagine Dei olim cohonestatus,
hisce postea excidit, comparatusq; est iumentis P sal. 48.

A 5

insi-

insipientibus, & similis factus est ipsis: propterea nimirum RATIO ad eos, qui in IRRATIONABILITATEM lapsi erant, accessit, ruinam nostram reparans, ac nos in pristinam dignitatem postliminio reuocans. RATIO enim, inquit, seu Verbum caro factum est (id est naturam nostram in IRRATIONABILITATEM prolapsam, & nihil iam intelligentiæ habentem, sed totam ad ea quæ carnis sunt inclinatum, assumpsit,) & habitauit in nobis.

Ioan. I.

Quid his verbis non serium, quid non Theologum sapiens, quid non aliis Patribus assertum, quid non Scholasticis, hoc est, iis viris, qui Patrum aurea numismata, qui hæreticorum subæratos nummos ad Sacrarum litterarum probant obrussam, ad rationis expendunt trutinam; quid, inquam, non Scholasticis vsitatum, his verbis est reperire? Nolo Iobio seridè hæc asserenti, nolo mihi pro Iobio seridè quoque pugnantem fidem adhibeas, nisi Patres ipsos Græciâ, Latio celebres, nisi D. Thomam Scholasticorum coryphæum eadem asserentem produxero. Quid igitur Græci Patres?

Athanas. in dictum Matth. xi. Omnia mihi tradita.

Athanasius Episcopus Alexandrinus in hoc dictum Matth. xi. *Omnia mihi tradita sunt à Patre.* Θεός φιλόανθρωπος ὢν, καὶ μὴ θέλων ἀπολέσθαι τὸν κατ' εἰκόνα ἄνθρωπον, ἔλεγεν· Τίνα ἀποσελῶ; καὶ τίς πορεύσει; πάντων τε σιωπῶντων,

των, ὁ Υἱὸς ἔλεγεν, Ἴδ' ἐγὼ, δ' ἀποσείλον με. καὶ δὴ
τό τε λέγων, Βάδιζε, παρέδωκεν αὐτῷ τὸν ἀνθρώ-
πον, ἵνα γένηται αὐτὸς ὁ Λόγος σὰρξ, καὶ ᾧ ἄλα-
βῶν τὴν σάρκα, καὶ πᾶντα διορθώσῃται. παρεδόθη
γὰρ αὐτῷ, ὡς ἰατρῷ, θεραπεύσαι τὸ δείγμα τῆ
ὄφρεως ὡς ζῶῃ, ἀνεγειρεῖν τὸ νεκρὸν ὡς φωτὶ, κα-
ταύρασαι τὸ σκότος· καὶ ΛΟΓΩΙ ὄντι, ἀνακαινίσαι
τὸ ΛΟΓΙΚΟΝ. ὡς γοῦν παρεδόθη αὐτῷ τὰ
πάντα, καὶ γέρονεν ἄνθρωπος, ἐκθύς διορθώθη καὶ
ἔτελειώθη τὰ ὅλα. *Deus hominum amator, ac
nolens perire hominem ad suam imaginem
conditum, in hac verba locutus est: Quem
emittam? & quis proficiscetur? Omnibus ob-
tinentibus, locutus est Filius: Ecce ego, emitte
me. Quo tempore illi respondit Pater: Vade er-
go. Tum, inquam, dedit illi hominem, ut ipsum
Verbum caro fieret, carnemq; assumptam in
omnibus instauraret. Tradita enim sunt illi ut
medico, qui sanaret morsum serpentis: & ut
vitæ, quâ excitaret mortuum: & ut luci, quò
illuminaret tenebras: & ut RATIONI, quò re-
dintegraret VIM RATIONALEM. Postquam
igitur tradita sunt illi omnia, & factus est ho-
mo, correctâ sunt omnia & perfectâ. Etiamne
hîc Casaubonus Athanasium ludere, eum
etiam non serium Theologum agere affir-
mabit, paria Iobio prodentem?*

Atque hinc illa apud tot Patres Incarna-
tionis ratio asseritur, ut diuinæ mentis ratio-
nis

nis beneficio imago, quæ homini ab ortu impressa, peccati fuligine iam erat oblitterata, rursus ad Patris imaginem, quæ Filius fuit, repararetur.

Clem. A-
lex. in Pro-
trept.

Clemens Alexandrinus in fine Protreptici: Τοῦτο Υἱὸς, τὸ Χεῖρὸς, τοῦτο ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, βραχίον Κυρίου, δυνάμις τῆς ὄλων, τὸ θέλημα τῆς Πατρὸς. ὧν πάσαι μὲν εἰκόνες, ἡ πᾶσαι δὲ ἐμφερεῖς. διορθώσασθαι ὑμᾶς πρὸς τὸ ἀρχέτυπον βούλομαι, ἵνα μοὶ καὶ ὅμοιοι γήνησθε. χρίσω ὑμᾶς τῷ πίστεως ἀλείμματι, δι' ἃ τὴν φθορὰν ἀποβάλλετε· καὶ γυμνὸν δικαιοσύνης ὀπιδείξω τὸ σχῆμα, δι' ἃ πρὸς τὸ Θεὸν ἀναβαίνετε. Hoc Filius, hoc Christus, hoc Verbum Dei, brachium Domini, potestas uniuersorum, voluntas Patris. Quorum olim imagines, sed non omnes similes. Volo vos corrigere ad exemplar, ut sitis mihi quoque similes. Ungam vos unguento fidei, per quod interitum exuistis & corruptionem: & iustitiæ nudam ostendam figuram, per quam ad Deum ascenditis.

Athan. de
Incarnat.
Verbi, seu
corp. ad
nos adu.

Clarius Athanasius libro de Incarnatione Verbi, & corporali eius ad nos aduentu: Ὡς γὰρ τὸ γραφεῖσθαι ἐν ξύλῳ μορφῆς ἀφανισθείσης ἐν τῇ ἐξώθεν ῥύπων, πάλιν χεῖρα τῆτον ἀφανισθείσης ἐκ τῆς ἐξώθεν ῥύπων, πάλιν χεῖρα τῆτον ἀφανισθείσης ἐκ τῆς ἐξώθεν ῥύπων, ἵνα ἀνακατασκευασθῶσιν εἰκὼν διυμνηθῆ ἐν τῇ αὐτῇ ὑλῇ· διὰ γὰρ τὴν ἐκείνου γραφὴν καὶ αὐτὴ ἡ ὑλὴ, ἐν ἣ καὶ γέγραπται ἐκ ἐκβάλλεται, ἀλλ' ἐν αὐτῇ ἀνατυπῶν· καὶ τὸτο δὲ ὁ

παν-

πανάγιος τὸ Πατὴρ Ἰῶς, εἰκὼν ὧν τὸ Πατρὸς, πα-
 ρεχρῆτο ἐπὶ τὰς ἡμετέρας τόποις· ἵνα τὸ κατ' αὐτὸν
 πεποιημὸν ἄνθρωπον ἀνακαινίσῃ, καὶ ὡς ἄπολό-
 μνον δὲρῃ δὲ τὸ τῶν ἀμαρτιῶν ἀφέσιως. *Vt enim*
forma aliqua in tabulis depicta, sordibusq̄ a-
liunde superiniectis oblitterata, instaurari ne-
quit, nisi eius presentia adhibeatur, ad cuius
speciem primitus tabula depicta fuit: illius
enim honori datur, cur materia, quæ eius ima-
ginem semel susceperat, non abijciatur, sed de
integro interpoletur: eodem modo undecumq̄
ille bonus Patris Filius, imago & character Pa-
tris, ad regiones nostras profectus est, ut homi-
nem ad sui similitudinem factum denuò resice-
ret, & perditum condonatione peccatorum re-
cuperaret.

Idem de Incarnatione Verbi contra Pau-
 lum Samosatenum: Ὁ δὲ τοῦ Θεοῦ Λόγος, Idem con-
tra Paul.
Samosat.
 δημιουργὸς ὧν τῶν ἀπάντων, πρὸς ὁμοίωσιν
 ἔξ αὐτῆς κτίσας τὸν ἄνθρωπον ἔξ ἀρχῆς, εἰς ὁμοίω-
 σιν τὸ πρὸς αὐτὸν ἐπανάγα πάλιν, ὁμοιωθεὶς τῷ
 ἰδίῳ ποιήματι. Verbum Dei opifex omnium, &
ab eo ad ipsius similitudinem ab initio homo
creatus est, hominemq̄, rursus ad sui similitu-
dinem restituit, ipseq̄ creator similis factus est
sua creature.

Ambrosius in Psalmum CXVIII. octona-
 rio x. *Habes in tuâ substantiâ aliquid de ima-* Ambr. in
Psal. 118.
 11 *gine & similitudine Dei, quod sit diuina si-*
 mile

Ezech. 34. *mile imagini. Propterea imago ad eum, qui est ad imaginem, venit, & querit imago eum, qui est ad similitudinem sui, ut iterum signet, ut iterum conformet, quia amisisti quod accepisti.*

Cyrril A-
lex. lib. 1.
c. 13. in
Ioan.

Cyrrillus Alexandrinus libro 1. in Ioan-
nem cap. XIII. *Non erat possibile aliter terre-
stris imaginem hominis, corruptionem scilicet,
quam peccando induimus, effugere; nisi celestis
hominis imago & eius pulchritudo, uocatione
adoptionis, nobis impressa esset. Participes enim
ipsius facti per Spiritum, & suo signati sigillo,
ad similitudinem eius, & in primitiuam ima-
ginis figuram conscendimus, ad quam fuisse
creatos diuina Scriptura testatur. Sic enim
tandem priscam naturæ pulchritudinem recu-
perantes, & ad diuinam illam naturam con-
formati, ea mala superabimus, que maxima
transgressionis uitio nobis acciderunt.*

Ioan. Da-
masc. l. 4.
c. 4. de fid.
Orth.

Ioannes Damascenus libro 1 v. de fide
Orthodoxâ, cap. IV. *Ενανθρώπησε δὲ ὁ Υἱὸς τοῦ
Θεοῦ, ἵν' ἐφ' ᾧ περ ἐποίησε τὸ ἀνθρώπον, πάλιν αὐ-
τῷ χάρισηται. ἐποίησε γὰρ αὐτὸν κατ' εἰκόνα ἑαυ-
τῆς, νοερόν, καὶ αὐτεξέσιον, καὶ κατ' ὁμοίωσιν, ἥτοι ἐν
ἀρεταῖς τέλει, ὡς ἐφικτὸν ἀνθρώπου φύσει. Ἐτ: Ἐν
κοινωνίᾳ μὲν οὖν ἑαυτῆς κατέσῃσας τὸ ἀνθρώπον
(ἐπ' ἀφθαρσία γὰρ τῆτον ἐποίησε) διὰ τὴν ἑαυτῆς κοι-
νωνίας, ἀνήγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸ ἀφθαρτὸν. ἐπέδωκε
δὲ διὰ τὴν πτωχολογίαν τῆς ἐντολῆς, τοὺς τὴν θείας
εἰκό-*

εἰκόνος χαρακτῆρας ἐξοφώσα μὲν τε καὶ σωεχέα-
 μιν, & ἐν κακίᾳ γρόμνοι, τῆς θείας κοινωνίας
 ἐγυμνώθησαν (τίς γὰρ μετῴσια φωτὶ παρὸς σκό- 1. Cor. 6.
 τος;) & ἐξω τῆ ζωῆς γρόμνοι, τῆ τῆ θανάτου φθο-
 ρᾶ ὑπεπέσομιν, ἐπειδὴ μετέδωκε τὸ κρείττον &
 καὶ ἐκ ἐφυλάξαμιν, μεταλαμβάνει τὸ χείρον &, τὸ
 ἡμέτερας λέγω φύσεως, ἵνα δι' αὐτοῦ, καὶ ἐν αὐτῷ
 ἀνακαινίσῃ μὲν τὸ κατ' εἰκόνα καὶ κατ' ὁμοίωσιν.
 Hanc porro humanitatis assumenda causam
 Filius Dei habuit, ut id rursus homini benefi-
 cium adferret, cuius causâ eum in principio cō-
 diderat. Siquidem eum ad imaginem suam, hoc
 est, intelligentiâ arbitrary libertate præditum
 effinxerat, atque ad similitudinem suam, id est,
 in omni virtutum genere perfectum & abso-
 lutum, quantum quidem consequi datum est
 humanâ naturæ. Et: Quocircâ cum hominem
 in eo statu collocasset, ut se ipsi communicaret
 (etenim immortalitatis ergo eum condiderat)
 per sui communicationem ad immortalitatem
 eum subuehebat. Quoniam autem per mandati
 transgressionem imaginis diuinæ notas obscu-
 rauimus ac deleuimus, atque in vitium prouo-
 luti diuinâ communicatione orbati sumus (quæ 1. Cor. 6.
 enim societas luci cum tenebris?) atque à vi-
 tā exclusi in mortis corruptionem incidimus;
 quoniam, inquam, id quod præstantius erat,
 quodq; nobis impertinerat, minimè custodiui-
 mus, idcircò eius, quod deterius est, hoc est,
 natu-

natura nostra particeps ipse efficitur, ut per se & in se imaginis ac similitudinis decus instauret.

D.Th. 1.4.
contr. Gët.
c.42.

D. Thomas libro IV. contra Gentes, capite XLII. *Affinitas quaedam videtur, maximè Verbi ad humanam naturam: homo enim speciem propriam sortitur, secundùm quod rationalis est: Verbum autem rationi affine est: unde apud Græcos, λόγος verbum & ratio dicitur. Conuenientissimè igitur Verbum rationali natura unitum est: nam & propter affinitatem predictam diuina Scriptura nomen imaginis & Verbo attribuit & homini: dicit enim*

Coloss. 1.

Apostolus ad Coloss. 1. de Verbo, quòd est inuisibilis imago Dei. & idem de homine dicit

1. Cor. 12.

1. Cor. XI. quòd vir est imago Dei. Similia habet idem Angelicus Doctor III. parte q. III. art. VIII. & cum eo tota Scholasticorù natio.

Quis nunc tot Patres ludere, quis non ferios Theologos agere affirmabit? Profectò si quis hîc Patrum lusus, si quæ iocularia dicta, luserit quoque iocatusque fuerit D. Paulus, cum & Filium *imaginem* Dei, & hominem seu virum *imaginem Dei* asseuerat. Sed apage hanc impietatem. Rectè igitur Iobius, rectè alij Patres, rectè Scholastici, cur Filius, ratio & imago Patris, humanam naturam instaurarit, ex rationis participatu, ex imaginis adumbratione inueftigarunt.

C A S A V -

CASAUBONVS. Euthymius quoq; Zy-
gabenus, cum ad Euangelium Matth. IX. 13.
quare non venerit Christus ad vocandos
iustos, rationem attulit hanc, *quia iusti ipsi
sibi ad salutem sufficiebant*: nisi hæc illi ver-
ba exciderunt aliud agenti, & aliter sentien-
ti, quàm sit parum firma superior illa Baro-
nij asseueratio, luculentè palàm faciunt.

ROSVEYDVS. Hic verò luculentè
suam inscitiam prodit Casaubonus, & fal-
sam Euthymio mentem, & Baronio vmbra-
tile figmentum obiiciens: Quid? censuerit-
ne Euthymius, cum iam Christus mundo
illuxisset, cum iam fidei radios quaquauer-
sum diffunderet, etiam tum homines fuisse,
qui sine fide in Christum salui esse potue-
rint? Insignis ea in virum religiosum, in dili-
gentem Sacrarum litterarum interpretem,
in Theologum eruditum calumnia est.
Quòd nisi Casaubonum ardens, vel in spe-
ciem aliquid Baronio in vestibulo obiicien-
di, desiderium abripuisset, potuisset melio-
rem mentem Euthymio tribuere. Et licet
Pelagij hîc aliquas reliquias in Euthymio
agnoscat Maldonatus; verius tamen æsti-
mo, nil aliud voluisse Euthymium, quàm
peccatoribus opus esse nouis & inusitatis
gratiæ auxiliis, vt resurgant: cum iusti eo,
quod iam pridem consecuti sunt, gratiæ ad-
B iumen-

Euthym.
in Psalm.
36.

iuumento sibi sufficient; id est, non indigeant primâ gratiâ, quâ resurgant, cum eam iam possideant, & per eam iam resurrexerint. Nec enim iustum sine gratiæ auxilio progredi posse, ipse Euthymius alibi testatur: nam in Psalmum xxxvi. versu isto, *A Domino gressus hominis dirigentur*, ita commentatur: *Manifestè docet, quòd absque diuino auxilio homo per se nullum potest bonum operari. Nisi enim, inquit, Dominus adificauerit domum, in vanum laborauerunt, qui adificant eam. Promptitudini autem nostræ cooperari solet: hominem autem hîc iustum intelligit.*

T A B V L A II.

Insignita Casauboni calumnia, quâ asserit à Baronio Iosephum Lucæ prælatum. Planè contrait Baronius. Nouatores potius Iosephi historiam Lucæ Euangelio præferunt. Hæretici non Scripturas, sed suas venditant phantasias.

Exerc. 1.
cap. 28.

Apparat.
p. 80.

CA S A V B O N V S. Nimium Iosepho tribuit Baronius, cum aliud agens sic loquitur: *Iosephum in his, quæ ad tempus spectant, Lucæ contradicere certum est; usque adeò, ut illius assertione historiam, à Lucâ conscri-*